

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

جنگ در سال هفتم

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

سربازان عراقی در جریان جنگ

که پس از فتح فاو به سود ایران تغییر کرده‌بود، مجدداً

درحال تغییر به سود عراق باشد، در چنین وضعیتی تداوم حملات عراق به مراکز صنعتی و اقتصادی کشور و آمادگی قوای عراقی برای بازپس‌گیری فاو می‌توانست برتری ایران را دست‌خوش تغییر قرار داده و اوضاع را به سود عراق به چرخش درآورد.

در چنین موقعیت دشواری نیروهای بسیجی نیز به دلیل

اتمام مأموریتشان درحال بازگشت به خانه‌های خود بودند.

تحقق این امر می‌توانست ایران را در برابر حیات زمینی احتمالی عراق کاملاً آسیب‌پذیر نماید، ضمن اینکه امکان اجرای عملیات نیز از میان می‌رفت. برپایه این ملاحظات، مجدداً تمامی طرح‌های عملیاتی بازمبنی شد و سرانجام منطقه شلمچه ـ به دلیل موفقیت لشکر ۱۹ فجر و تیپ۵۷ حضرت‌ابوالفضل(ع) در محور شلمچه در عملیات کربلای ۴ ـ مورد توجه فرمانده کل سپاه قرارگرفت. در واقع گزارش عملیات یگان‌های یادشده در عملیات کربلای ۴ و پیشروی این دو یگان در جهت خلاف آرایش دشمن، از شمال به جنوب، نطفه طرح‌ریزی عملیات کربلای ۵ را در ذهن فرماندهان منعقد کرد و تلاش‌ها مجددا در همین چارچوب شروع شد.

•عملیات کربلای ۵

کمتـر از دو هفته پس از توقف عملیات کربلای ۴،

سپاه‌ پاسداران عملیات کربلای ۵ را در ساعت ۲ بامداد ۱۹/۱۰/۱۳۶۵ در منطقه شرق بصره آغاز کرد. تأخیر در واکنش دشمن نشان‌دهنده حضور نیروهای عراقی در منطقه فاو و آمادگی آنها برای حمله به فاو و بازپس‌گیری آن بود.

تاکتیک ویژه عملیات با عبور از کانال پرورش ماهی و اجتناب از تک جبهه‌ای از منطقه شلمچه، نیروهای دشمن را در موقعیتی دشوار قرار داد و سرانجام پس از یک نبرد

سخت و دشوار، نیروها در شرق نهر جاسم مستقر شدند و دشمن به‌رغم تمام تلاش‌هایی که انجام داد، نتوانست مناطق تصرف شده را بازستاند.

یکی از کارشناسان نظامی ضمن تأکید بر "سرعت سازماندهی" نیروها در این عملیات، بر این باور است که ایران بدون "غافلگیری تاکتیکی" نمی‌توانست بر مواضع پدافندی و استحکامات عراق فائق آید. درعین حال وی معتقد است: اگر چه عراق نتوانست مناطق تصرف‌شده را بازپس‌بگیرد ولی ثابت کرد می‌تواند از بصره دفاع کند. ایران نیز متقاعد شد حتی با عملیات‌های خوب تدارک‌یافته هم نمی‌تواند عراق را شکست دهد. عراق برای جبران شکست در عملیات کربلای ۵ مجدداً حملات هوایی به شهرها و مردم بی‌دفاع را از سر گرفت. ایران نیز متقابلاً بغداد را زیر حملات موشکی گرفت و با اجرای آتشبار کاتیوشا روی بصره، عراق را در وضعیت دشواری قرار داد.

قسمت چهارم

روس‌ها که پیش از این مترصد بهره‌برداری از فرصت‌ها برای به‌دست‌گیری ابتکارعمل در جنگ ایران و عراق و خروج از افغانستان بودند، درپی پیدایش تنش در روابط امریکا با ایران و عراق و تشست در سیاست خارجی امریکا و مهم‌تر از همه بی‌اعتبار شدن سیاست‌های امریکا در نزد متحدین خود، حمایت از عراق را با افزایش ارسال سلاح به این کشور تشدید کردند. بنابر برخی گزارش‌ها شوروی از اول ژانویه ۱۹۸۷ یک قطار هوایی برای ارسال موشک‌های زمین به زمین با برد متوسط از نوع اسکادبی، تانک‌های مدرن تی-۷۲، هواپیماهای میگ-۲۳ و میگ-۲۷ و چهار هواپیمای سوخترسان از نوع توپولف ۷۲ به کار انداخت. هفته‌نامه فارین ریپورت معتقد است این سیاست تازه شوروی در افزایش حمایت از عراق، با هدف تضعیف ایران و وادار کردن حکومت تهران به درخواست کمک از مسکو می‌باشد؛ زیرا درحال حاضر جمهوری‌اسلامی ایران نمی‌تواند از امریکا کمک‌های ارسالی دریافت کند. روس‌ها چنین تصویری کردند بدین وسیله قادر خواهند بود علاوه بر اینکه برنده اصلی جنگ شوند، با کسب توافق ایران، معضل افغانستان را حل کنند.

اظهارات رئیس هیئت نمایندگی شوروی در سازمان‌ملل، ماهیت سیاست‌های جدید این کشور را روشن ساخت:

مسکو امیدوار است با سیاست فروش تسلیحات جنگی به عراق، ایران را وادار سازد که درصد حل و فصل جنگ از راه گفت‌وگو برآید. تا وقتی ایران معتقد باشد که می‌تواند از طریق نظامی بر عراق چیره شود، مسکو روش خود را تغییر نخواهد داد. مسکو هیچ گونه تردیدی برای تأمین اسلحه عراق به خود راه نمی‌دهد.

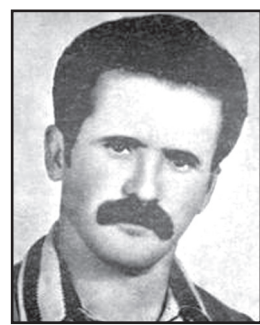
با آشکار شدن پیروزی ایران در عملیات کربلای ۵ و ناتوانی عراق در بازپس‌گیری مناطق تصرف شده، گورباچف رهبر وقت شوروی ضمن "بی‌معنی خواندن جنگ" گفت: این‌جنگ باید از طریق مذاکرات سیاسی پایان یابد و هرچه زودتر این اقدام صورت گیرد بهتر خواهد بود؛ راه دیگری وجود ندارد.

در عین حال ضرورت توجه روس‌ها به ایران، سبب گردید به‌رغم اصرار و تمایل عراقی‌ها برای دریافت موشک‌های برد بلند برای تهاجم به تهران، مسکو از تحویل آن خودداری نماید. همین مسئله برنامه دستیابی به صنعت تسلیحات موشکی را در عراق تسریع کرد که نتایج آن یک سال بعد با حملات موشکی به تهران در اسفند ۱۳۶۶ آشکار شد.

ادامه دارد…
منبع مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
تهیه کننده: مریم بدر رجایی

جمهوری اسلامی به خاطر نخل‌های بی‌سر ذوالفقاری آبادان رکاب بزن دریاقلی

•محسن علی‌پور

فقط پنج روز از سقوط خرمشهر می‌گذشت. حالا یعنی‌ها از بهمن‌شیر پل زده بودند به کوی ذوالفقاری تا آبادان را هم تصرف کنند. و این را هیچ‌کس نمی‌دانست، جز تو دریاقلی. و در ذوالفقاری هیچ‌کس زندگی نمی‌کرد جز اوراقلی سی و پنج‌ساله‌ای میان گورستانی از ماشین‌های اسقاطی.

نیمه‌شب بود و می‌دیدی نخل‌ها می‌سوزند دریاقلی، نیمه‌شب بود و می‌دیدی دارند می‌آیند. و تو نمی‌خواستی نخل‌ها بسوزند و تو نمی‌خواستی غریبه‌ها بیایند.

با دوچرخه‌ات رکاب زدی تا مرکز شهر، تا مقر سپاه آبادان. اما تا آن‌جا نه کیلومتر راه بود و تو یک دست هم از کارافتاده بود. اما نخل‌ها داشتند می‌سوختند و تو دلت آتش بود. و هی رکاب زدی، هی عرق ریختی.